

WIADOMOŚCI LOKALNE

egzemplarz bezpłatny
ISSN 1234-9739

Sąsiedzki Piknik Literacki - s. 4
Budżet Obywatelski 2026 - s. 8
Historia krowoderskich kin - s. 10
35-lecie Dzielnic Miasta Krakowa - s. 12

Słowo od Redaktora Naczelnego

Witam Państwa na łamach „Wiadomości Lokalnych” u progu nowego roku szkolnego. W ciągu ostatnich dwóch lat przeznaczono znaczące środki na poprawę jakości bazy edukacyjnej w Dzielnicy V Krowodrza, przede wszystkim w szkołach i przedszkolach. Fundusze te pochodziły m.in. z poprawki do budżetu miasta, zgłoszonej przez przewodniczącego Rady Dzielnicy. Poniżej przedstawiamy najważniejsze prace – te już wykonane i te będące w trakcie.

Duże inwestycje prowadzone są w Szkole Podstawowej z Oddziałami Sportowymi nr 5 im. Polskich Olimpijczyków przy al. Kijowskiej 8, gdzie trwa główny remont o wartości 829 tys. zł, a równolegle rozstrzygane jest postępowanie przetargowe dotyczące modernizacji sali lekcyjnej, korytarza na pierwszym piętrze oraz tylnego wejścia do budynku, wycenione na 250 tys. zł. Dodatkowo projekt ocieplenia sali gimnastycznej, ujęty w kwocie ponad 71 tys. zł, znajduje się na etapie negocjacji.

W Zespole Szkół Specjalnych nr 4 przy ul. Zakątek 2 zrealizowany został remont chodnika okalającego teren placówki, którego koszt wyniósł 85 tys. zł. W Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 przy al. Kijowskiej 3 zakończono już remont posadzki na parterze, będzie można także korzystać z nowej windy osobowej – prace remontowe o łącznej wartości 300 tys. zł są w toku, m.in. modernizacja instalacji, malowanie pomieszczeń oraz zakup rolet do jednej z sal.

W Szkole Podstawowej nr 36 przy ul. Mazowieckiej 70 trwa realizacja zadania o wartości 650 tys. zł, obejmującego remont największego boiska oraz bieżni; umowę podpisano 21 lipca 2026 r., a zakończenie prac przewidziano na koniec września. W przyszłym roku planowane są dalsze modernizacje dwóch mniejszych boisk oraz zeskoczni i piaskownicy do skoku w dal.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 przy ul. Urzędniczej 65 prowadzone są dwa zadania finansowane ze środków dzielnicy: remont pomieszczeń szkolnych, w którym Dzielnicą V Krowodrza partycypuje kwotą ponad 124 tys. zł (w zadaniu realizowanym również ze środków pozyskanych z poprawki prezydenckiej) oraz modernizacja systemu monitoringu,

wyceniona na ponad 25 tys. zł.

Z kolei Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18 przy ul. Litewskiej 34 otrzymał 158 tys. zł na modernizację podłogi i inne prace remontowe. Część tych środków włączono do zadania inwestycyjnego dotyczącego modernizacji budynku, którego odbiór zaplanowano przed 1 września, natomiast pozostała kwota została przeznaczona na prace remontowe przewidziane do realizacji we wrześniu.

Wszystkie te działania znacząco poprawiają warunki nauki i pracy w placówkach oświatowych naszej dzielnicy.

Maciej Żmuda

Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy V Krowodrza

Z prac Rady Dzielnicy

XXX sesja

Podczas XXX sesji, która odbyła się 27 kwietnia 2026 r., radni podjęli sześć uchwał.

I. Przyjęto:

- Roczne sprawozdanie z bieżącej działalności Zarządu Dzielnicy V Krowodrza oraz poziomu rozdysponowania środków przeznaczonych na realizację zadań Dzielnicy za rok 2025 (Uchwała Nr XXX/150/2026).
- Korektę rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy V Krowodrza na rok 2026 (Uchwała Nr XXX/151/2026).
- Uchwałę w sprawie dziedzictwa architektonicznego Dzielnicy V Krowodrza (Uchwała Nr XXX/155/2026).

II. Wnioskowano:

- W związku z prowadzeniem prac nad procedurami sporządzania i uchwalania zintegrowanych planów inwestycyjnych (ZPI) na terenie Gminy Miejskiej Kraków, wnioskowano do Prezydenta Miasta Krakowa o przyjęcie aktualnego wykazu preferowanych potrzeb inwestycyjnych na terenie Dzielnicy V Krowodrza według załącznika do niniejszej uchwały (Uchwała Nr XXX/152/2026).

III. Zaopiniowano pozytywnie:

- Projekt stałej organizacji ruchu związany z korektą oznakowania pionowego, poziomego oraz uBRD, a także wprowadzenia przejścia dla pieszych w ciągu ul. Władysława Łokietka w Krakowie (Uchwała Nr XXX/153/2026).
- Możliwość sprzedaży prawa własności nieruchomości oznaczonej jako działka nr 385/6, położonej w obrębie 4 jednostka ewidencyjna Krowodrza, na rzecz ich użytkownika wieczystego (Uchwała Nr XXX/154/2026).

XXXI sesja

Podczas XXXI sesji, która odbyła się 26 maja 2026 r., radni podjęli pięć uchwał.

I. Przyjęto:

- Wstępne rozdysponowanie środków wydzielonych do dyspozycji Rady Dzielnicy V Krowodrza na rok 2027 (Uchwała Nr XXXI/156/2026).
- Korektę rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy V Krowodrza na rok 2026 (Uchwała Nr XXXI/157/2026).
- Uchwałę w sprawie przejęcia na własność działki nr 268 obr. 45 Krowodrza na rzecz Gminy Miejskiej Kraków oraz ujęcia miejsc pamięci przy ul. Prądnickiej i na Młynówce Królewskiej w systemie identyfikacji miejskiej (Uchwała Nr XXXI/158/2026). Przejęcie działki na własność Gminy Miej-

Miejsce pamięci obok wiaduktów przy ul. Prądnickiej wymaga odnowienia, fot. Piotr Korbiel

skiej Kraków ułatwi Instytutowi Pamięci Narodowej rewitalizację pomnika, postawionego z inicjatywy Pracowników Szpitala im. Gabriela Narutowicza w Krakowie. Stan pomnika, a zwłaszcza jego otoczenie wymaga pilnych prac.

II. Wnioskowano:

- Do Prezydenta Miasta Krakowa o przeprowadzenie dodatkowej analizy zaproponowanego przebiegu trasy metra pod kątem ewentualnej zmiany jej przebiegu z uwzględnieniem potrzeb komunikacyjnych Dzielnicy V Krowodrza (Uchwała Nr XXXI/159/2026). Rada wnioskuje o rozważenie zlokalizowania na trasie metra następujących przystanków:
 - w rejonie Nowego Kleparza;
 - w rejonie skrzyżowania ulicy Czarnowiejskiej i Alej.

XXXII sesja

Podczas XXXII sesji, która odbyła się 29 czerwca 2026 r., radni podjęli sześć uchwał.

I. Przyjęto:

- Korektę rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy V Krowodrza na rok 2026 (Uchwała Nr XXXII/160/2026).
- Uchwałę w sprawie ograniczenia emisji hałasu na terenie Dzielnicy V Krowodrza w dni pracujące oraz w godzinach nocnych (Uchwała Nr XXXII/165/2026). W związku z powtarzającą się organizacją imprez masowych na terenie WKS Wawel, Rada Dzielnicy V Krowodrza postuluje do Prezydenta Miasta Krakowa o odmowę wydawania pozwoleń na organizację imprez masowych na wolnym powietrzu na terenie WKS Wawel organizowanych w dni robocze oraz w godzinach nocnych (godz. 22.00–6.00), podczas których używane są urządzenia emitujące hałas, co zagraża bezpieczeństwu mieszkańców.

II. Zaopiniowano negatywnie:

- Koncepcję obsługi komunikacyjnej dla planowanej inwestycji pn.: „Budowa budynku usługowego z garażem podziemnym na dz. nr 240/18, 240/6, 240/7 obr. 45 Krowodrza przy ul. Wrocławskiej 99 w Krakowie (Uchwała Nr XXXII/161/2026).
- Koncepcję obsługi komunikacyjnej dla planowanej inwestycji pn.: „Budynek usługowy – Dom Studencki z garażem pod-

ziemnym na dz. nr 240/18 obr. 45 Krowodrza przy ul. Wrocławskiej w Krakowie (Uchwała Nr XXXII/162/2026).

- Projekt architektoniczno-budowlany dla inwestycji „Przebudowa al. Słowackiego i ul. Mazowieckiej w zakresie budowy i przebudowy dróg dla pieszych” w ramach zadania z Budżetu Obywatelskiego „Krowodrza zrywa z betonem” (Uchwała Nr XXXII/164/2026). Opinia negatywna podyktowana jest:
 - zmniejszeniem powierzchni chodnika,
 - likwidacją wykorzystywanych stojaków rowerowych,
 - nadmiernym kosztem przebudowy sieci, którą projekt nakazuje przenieść,
 - nadmierną ilością wygenerowanych odpadów betonowych,
 - koniecznością wylania łąt betonowych C12/15.

Rada Dzielnicy V Krowodrza proponuje realizację zadań z Budżetu Obywatelskiego „Krowodrza zrywa z betonem” w miejscach wskazanych w Uchwale Rady Dzielnicy V Krowodrza nr XXIII/126/2025 z dnia 18 września 2025 r.

III. Zaopiniowano pozytywnie:

- Projekt dla zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa ścieżki rowerowej przez Park Kleparski od pętli tramwajowej «Kamienna» do ul. Prądnickiej (wzdłuż torów)” (Uchwała Nr XXXII/163/2026).

XXXIII sesja

Podczas XXXIII sesji, która odbyła się 9 lipca 2026 r., radni podjęli cztery uchwały.

I. Przyjęto:

- Uchwałę w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu członka Rady Dzielnicy V Krowodrza, pani Joanny Wendorff w okręgu wyborczym nr 12, w związku z pisemnym zrzeczeniem się mandatu (Uchwała Nr XXXIII/166/2026).
- Rozdysponowanie środków wydzielonych do dyspozycji Rady Dzielnicy V Krowodrza na rok 2027 (Uchwała Nr XXXIII/167/2026).
- Korektę rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy V Krowodrza na rok 2026 (Uchwała Nr XXXIII/169/2026).

II. Wnioskowano:

- Do Prezydenta Miasta Krakowa o wprowadzenie do Wieloletniej Prognozy Finansowej i Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zadania planowanego do realizacji przez Radę Dzielnicy V Krowodrza w latach 2027–2028 – wykonanie projektu wraz z budową oświetlenia ul. Spizowej (Uchwała Nr XXXIII/168/2026).

Oprac. Maciej Żmuda

Ul. Spizowa na Małych Błoniach, fot. Piotr Korbiel

Książki mają swoje losy... – Sąsiedzki Piknik Literacki w dzielnicy

24 lipca odbył się pierwszy dzielnicowy Sąsiedzki Piknik Literacki. Miejsce imprezy nie było przypadkowe. Piknik odbywał się w ukrytym pomiędzy budynkami przy ul. Kronikarza Galla i al. Kijowskiej zielonym zakątku – Parku Kieszonkowym „Ogród Literacki”. To pięknie zagospodarowane podwórko jest częścią sieci krakowskich parków kieszonkowych. Stanowi cichą enklawę pośród codziennego zgiełku miasta: mamy tu huśtawkę, kilka ławeczek, stolik, minisiłownię i punkt wymiany książek.

Jest tu naprawdę cieniście i kojąco, za co w dużej mierze odpowiada świetnie zaprojektowana zieleń oraz podział przestrzeni parku na kameralne zakątki sprzyjające relaksowi. Ideą parków kieszonkowych jest właśnie tworzenie takich minienklaw, zwiększających dobrostan mieszkańców. Wpisuje się to w szerszą koncepcję tzw. *szczęśliwego miasta*, realizującego zasadę 3–30–300, to znaczy: widzę z okna co najmniej trzy drzewa, w mojej okolicy korony drzew pokrywają co najmniej 30% powierzchni, a nie dalej niż 300 metrów od mieszkania mam park lub skwer.

Ponieważ dobrostan dotyczy także naszego życia kulturalnego i społecznego, parki kieszonkowe zazwyczaj mają jakiś profil lub temat przewodni, sprzyjający relacjom sąsiedzkim. Nasz park jest Ogrodem Literackim. Dlaczego „literackim”? Może dlatego, że nieopodal mieszkała Wisława Szymborska, laureatka Literackiej Nagrody Nobla, a kilka ulic dalej – jej partner życiowy i przyjaciel, Kornel Filipowicz, wiceprezes krakowskiego oddziału Związku Literatów Polskich, a od 1989 roku pierwszy prezes krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich? Poetka i pisarz, choć nie mieszkali razem, wymieniali częste listy, opublikowane później w zbiorze *Najlepiej w życiu ma twój kot*. A może także – pozwólmy swobodnie płynąć wyobraźni – spotykali się właśnie tam, na przykład w drodze po codzienne sprawunki?

Jeśli chcą Państwo dowiedzieć się więcej o literackiej Krowodrzy, przyjdźcie koniecznie na planowany na jesień br. w kinie Mikro premierowy pokaz filmu poświęconego temu tematowi, w reżyserii Krzysztofa Ridana.

Motywytem przewodnim naszego pikniku była więc literatura. Na stoisku przygotowanym przez Bibliotekę Kraków można było porozmawiać o ulubionych lekturach, wypytać o nowości

i „polecajki”. Zainteresowaniem cieszył się także sąsiedzki punkt wymiany książek (bookcrossing), w którym można było zostawić dla innych przeczytane już lektury, a samemu wybrać coś nowego. Dla uczestników przygotowano także warsztaty tworzenia zakładek z suszonymi kwiatami, podczas których można było stworzyć niepowtarzalny książkowy gadżet. Dla dzieci – jak zwykle na naszych piknikach – przygotowano strefę animacji: malowanie twarzy, puszczanie baniek mydlanych, minikoncert, baśniowe animacje i wspólne czytanie.

Lektura to czynność przeważnie samotnicza, ale nie zawsze! Często czytamy innym na głos, spotykamy się, aby dyskutować o książkach, które nas poruszyły. Lektury mobilizują nas do wspólnego działania i inspirują do własnej twórczości. Życie książek jest społeczne, sąsiedzkie. Jest nawet łacińska sentencja: *habent sua fata libelli*, czyli „książki mają swoje losy”. Mówi ona o tym, że los książek zależy od czytelników – ich odbioru i sposobu rozumienia dzieła. I właśnie w naszym Ogródku Literackim, na huśtawce, przy drożdżówkach z „Czarodzieja” można było spędzić to miłe popołudnie na sąsiedzkich rozmowach o książkach i nie tylko.

Następne dzielnicowe spotkanie z książkami odbędzie się 3 i 4 października 2026 roku w formie kiermaszu organizowanego przez krakowskich antykwariuszy i bukinistów. Spotkamy się na placu Inwalidów, a małe parki kieszonkowe tym razem pozostawimy w ich zwykłej roli: enklaw ciszy i relaksu.

Magdalena Roszczynialska
fot. Mariusz Bembenek

Wkrótce Dni Pamięci Ofiar Gestapo 2026 r.

Od 11 do 14 września 2026 r. oddział Muzeum Krakowa Ulica Pomorska organizuje 20. Obchody Dni Pamięci Ofiar Gestapo. Tegoroczna edycja odbywa się w 80. rocznicę rozbicia więzienia św. Michała i będzie poświęcona pamięci Krakowian, którzy stracili życie w więzieniach podczas okupacji niemieckiej i w okresie terroru komunistycznego oraz tych, którzy próbowali ich ocalić.

Patroni 20. Dni Pamięci Ofiar Gestapo:

Józefa Mikowa, pseud. „Józka”, „Rys” (1897–1942)

Działaczka patriotyczna z Orawy, która od młodości walczyła o polskość regionu. W latach 1919–1920 była więziona przez władze czechosłowackie. Podczas II wojny światowej współorganizowała Tajną Organizację Wojskową oraz pełniła funkcje oficera łącznikowego i głównego kwatermistrza Obszaru Południowego Związku Walki Zbrojnej. Organizowała szlaki kurierskie przez Słowację na Węgry. W 1941 r. została aresztowana przez Niemców. Była torturowana w więzieniu Montelupich i w siedzibie Gestapo w Willi Palace w Zakopanem. Nie załamała się w czasie śledztwa. W 1942 r. została zamordowana zastrzykiem fenolu w więzieniu Montelupich w Krakowie. Jej grób znajduje się na Cmentarzu Salwatorskim. Pośmiertnie odznaczono ją Orderem Virtuti Militari.

Aleksander Kluska (1920–1943)

Przed wybuchem II wojny światowej należał do harcerstwa. We wrześniu 1939 r. walczył z Niemcami w 20. Pułku Piechoty Ziemi Krakowskiej. W okupowanym Krakowie pracował jako ślusarz w niemieckiej zbrojowni przy ul. Rakowickiej, gdzie naprawiał broń i organizował jej przerzut dla podziemia. Od 1940 r. działał w Szarych Sze-regach, a w kwietniu 1942 r. zaprzysiężono go na żołnierza AK. W konspiracji brał udział w akcjach dywersyjnych, kolportażu prasy podziemnej i prowadził szkolenia z obsługi broni. Został aresztowany przez funkcjonariuszy Gestapo w Krakowie 20 października 1943 r. Jego nazwisko znajduje się na tzw. afiszu śmierci z 16 listopada 1943 r. pod numerem siódmym z adnotacją „za przynależność do organizacji terrorystycznej i przygotowywanie zamachów”. Rozstrzelano go w wieku 23 lat. Według przekazów rodzinnych zginął w egzekucji publicznej 20 listopada 1943 r. przy ul. Wielickiej w Krakowie.

Zapraszamy młodzież szkolną z nauczycielami (opiekunami) do udziału 14 września 2026 r. (poniedziałek) w grze miejskiej „Rozkaz: Rozbić więzienie!”. Gra tematycznie nawiązuje do dziejów Krakowa tuż po zakończeniu II wojny światowej. Zadaniem drużyn będzie zaangażowanie się w życie miasta w którym rządziła nowa, narzucona siłą władza, przyniesiona wraz z bagnietami Armii Czerwonej. Gra jest skierowana do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu woj. małopolskiego. Dla najlepszych drużyn przewidziane zostały atrakcyjne nagrody rzeczowe i wydawnictwa muzealne. Mail ze zgłoszeniem zespołów należy przesłać na adres: gry@muzeumkrakowa.pl do 10 września 2026 r. Liczy się kolejność zgłoszeń.

Program 20. Dni Pamięci Ofiar Gestapo – Akcja „Rozbić więzienie”:

11 września 2026 r. (piątek)

- **9.00** – Msza Święta w Kościele św. Szczepana (ul. H. Sienkiewicza 19)
- **10.00–10.40** – uroczysty apel z udziałem żołnierzy Wojska Polskiego ku czci ofiar Gestapo i złożenie kwiatów przy tablicy pamiątkowej (ul. Pomorska 2)
- **10.45–11.15** – otwarcie i oprowadzanie po wystawie plenarowej Akcja „Rozbić więzienie” (pl. Inwalidów)
- **11.00–14.00** – oprowadzanie dla uczniów szkół krakowskich po wystawie stałej *Krakowianie wobec terroru 1939–1945–1956* i celach dawnego aresztu Gestapo (ul. Pomorska 2), wstęp bezpłatny
- **15.00–20.00** – Sesja popularnonaukowa: **Rozbić więzienie**. Podczas sesji dowiemy się o szczegółach brawurowych akcji odbijania więźniów przez polskie podziemie zbrojne. Prelegenci z muzeów, uczelni i ośrodków badawczych przedstawiają operacje przeprowadzone zarówno w czasie okupacji niemieckiej, jak i w pierwszych latach terroru stalinowskiego. Mowa będzie o akcjach w Pińsku, Mielcu, Wiśniczu, Jaśle, Miechowie, Rembertowie, Kielcach czy w krakowskim Więzieniu św. Michała. Sala wystawy stałej, ul. Pomorska 2, wstęp bezpłatny.

12 września 2026 r. (sobota)

- **17.00–18.30** – spotkanie poświęcone pamięci Józefy Mikowej. Udział wezmą m.in. dr Michał Wenklar (zastępca dyrektora IPN Oddział w Krakowie, wykładowca Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie) i Karolina Kowalczyk (współautorka książki *Ani za cały świat. Historia małżeństwa Mików*). Sala wystawy stałej w oddziale Ulica Pomorska, ul. Pomorska 2, wstęp bezpłatny.

13 września 2026 r. (niedziela)

- **11.00** – Oprowadzanie kuratorskie po wystawie stałej *Krakowianie wobec terroru 1939–1945–1956* (ul. Pomorska 2, prowadzenie: Grzegorz Jeżowski, w cenie biletu (5 zł) od osoby.
- **13.00–14.30** – spacer edukacyjny *Śladami akcji rozbicia Więzienia św. Michała* (prowadzenie: dr Paweł Naleźniak, Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Krakowie), 20 zł od osoby.
- **18.00–19.00** – *Był taki czas...* – koncert wokально-instrumentalny utworów muzyki filmowej i patriotycznej z okazji 20. Dni Pamięci Ofiar Gestapo, wstęp bezpłatny. Wystąpią uczniowie i absolwenci Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia im. F. Chopina w Krakowie pod opieką artystyczną Magdaleny Pilarz-Bobrowskiej.

14 września 2026 r. (poniedziałek)

- **9.00–15.00** – *Rozkaz: Rozbić więzienie!* – gra miejska i quiz historyczny dla młodzieży szkolnej w wieku 13–19 lat organizowane przez Muzeum Krakowa i IPN Oddział w Krakowie z okazji 80. rocznicy rozbicia Więzienia św. Michała. W dniach 11–13 września 2026 r. wstęp na wystawę: 5 zł

Dni Pamięci Ofiar Gestapo są organizowane przy wsparciu finansowym Rady Dzielnicy V Krowodrza

Mały człowiek – wielka sprawczość. Mijający rok w Samorządowym Przedszkolu nr 47

Czy przedszkolak może decydować, planować, eksperymentować, brać odpowiedzialność za swoje działania i mieć realny wpływ na otoczenie? W Samorządowym Przedszkolu nr 47 w Krakowie wierzymy, że może – oczywiście na miarę swoich możliwości. Dlatego jednym z najważniejszych kierunków naszej pracy jest rozwijanie samodzielności i sprawczości dzieci.

Miniony rok szkolny 2025/2026 był pełen okazji, by tę ideę realizować w praktyce. Staraliśmy się tworzyć sytuacje, w których dzieci nie otrzymują wyłącznie gotowych odpowiedzi i instrukcji, ale mogą wybierać, proponować własne rozwiązania, eksperymentować, konstruować, współpracować i przekonywać się, że ich pomysły mają znaczenie.

Uczymy się, działając

Ważne miejsce w pracy naszego przedszkola zajmuje pedagogika Friedricha Froebela, oparta na przekonaniu, że dziecko najlepiej poznaje świat poprzez własną aktywność, zabawę, doświadczanie i tworzenie. Wykorzystujemy charakterystyczne dla tej metody dary Froebela, ale przede wszystkim bliska jest nam sama idea nauczyciela, który nie wyręcza dziecka i nie podaje mu gotowych rozwiązań, lecz tworzy przestrzeń do samodzielnego odkrywania.

Dobrym przykładem były zajęcia poświęcone Ziemi, kontynentom i ekologii. Dzieci stworzyły własną makietę mapy świata, wykorzystując plastikową podkładkę, watę jako ląd oraz nasiona pszenicy i rzodkiewki imitujące roślinność. Układały małe walce z darów Froebela na kartach z konturami kontynentów, perforowały papier za pomocą szpilki w miejscach wyznaczających ich granice, a przy użyciu latarki odkrywały ukryte na ilustracjach elementy związane z prawidłową segregacją odpadów.

Było miejsce również na eksperymenty – dzieci obserwowały m.in. otwierające się na wodzie papierowe kwiaty. Samodzielnie tworzyły modele Ziemi z balonów i papierowych talerzyków, eksperymentowały z kolorem, nanosząc farby pipetami na okrągłe waciki, a matematykę poznawały poprzez działanie, układając własne przykłady dodawania i odejmowania.

Takie zajęcia łączą różne obszary edukacji i pokazują dzieciom, że wiedzy nie trzeba jedynie „otrzymywać” od dorosłego. Można ją samodzielnie odkrywać.

Pomyśl, zbuduj, sprawdź

Innym narzędziem, które wykorzystywaliśmy do rozwijania dziecięcej samodzielności, były klocki konstrukcyjne Korbo. Ich idea jest prosta: „pomyśl, zbuduj, zakręć”. Koła zębate, korbki, osie i inne elementy pozwalają dzieciom tworzyć konstrukcje, które nie tylko ciekawie wyglądają, ale przede wszystkim działają i poruszają się.

Dziecko musi więc najpierw mieć pomysł, następnie spróbować go zrealizować, a później sprawdzić, czy konstrukcja rzeczywiście działa. Jeśli koła się nie obracają albo mechanizm nie funkcjonuje zgodnie z zamierzeniem, trzeba znaleźć przyczynę, zmienić rozwiązanie i spróbować ponownie.

To niezwykle cenna lekcja sprawczości. Dziecko doświadcza, że jego decyzje mają konsekwencje, problem można rozwiązać, a niepowodzenie nie oznacza końca działania, lecz zaproszenie do kolejnej próby.

Przy okazji zabawy dzieci w naturalny sposób poznają podstawowe zależności z zakresu mechaniki, fizyki i matematyki, rozwijają myślenie logiczne i przestrzenne, koordynację wzrokowo-ruchową oraz sprawność manualną. Konstrukcje często powstają wspólnie, dlatego równie ważne stają się rozmowa,

dzielenie się pomysłami, uzgadnianie rozwiązań i współpraca. To edukacja STEAM w najbardziej naturalnym dla przedszkolaka wydaniu – poprzez ciekawość, ruch i zabawę.

Od nasionka do własnego posiłku

Sprawczości uczymy również poprzez doświadczenia bardzo bliskie codziennemu życiu. Dzieci samodzielnie hodowały warzywa, obserwując cały proces – od nasiona i pierwszych kiełków aż po zbiór. Dbaly o rośliny, podlewały je i obserwowały zachodzące zmiany. A później przychodził szczególnie ważny moment: z tego, co same wyhodowały, przygotowywały posiłki.

Dzięki temu zwykłe warzywo przestawało być czymś, co po prostu pojawia się na talerzu. Dzieci mogły doświadczyć całego procesu i zobaczyć rezultat własnej pracy. Była to jednocześnie edukacja przyrodnicza i zdrowotna, ale także bardzo praktyczna lekcja cierpliwości, odpowiedzialności i szacunku dla żywności.

Podobnie było podczas samodzielnego pieczenia. Od odmierzania i łączenia składników, poprzez mieszanie i formowanie, aż po oczekiwanie na gotowy wypiek – dzieci uczestniczyły w kolejnych etapach pracy. Uczyły się współdziałania, planowania, przestrzegania zasad i wykonywania czynności w odpowiedniej kolejności. A na końcu mogły spróbować czegoś, co powstało dzięki ich własnemu zaangażowaniu.

A gdyby zniknęły zabawki?

Szczególnym doświadczeniem były organizowane w przedszkolu dni zabawy samodzielnie tworzonymi zabawkami.

Pudełka, rolki, kartony, nakrętki, fragmenty tkanin i inne materiały recyklingowe zmieniały się w pojazdy, budowle, urządzenia i zupełnie nowe przedmioty, których przeznaczenie wymyślały same dzieci. Przedszkolaki projektowały i konstruowały własne zabawki, negocjowały pomysły, rozwiązywały problemy konstrukcyjne i wspólnie zastanawiały się, jak wykorzystać dostępne materiały.

Okazywało się, że do dobrej zabawy nie zawsze potrzebna jest gotowa zabawka. Potrzebne są za to wyobraźnia, pomysł, możliwość działania i przekonanie, że „mogę zrobić to sam”.

„Mam pomysł. Spróbuję”

Rozwijaniu samodzielności służyły także realizowane w ciągu roku projekty, m.in. „MegaMisja”, „Uczymy Dzieci Programować”, „Ogród z klasą”, „Kreatywne Prace Plastyczne”, „Gotuj się na zmiany”, „Czuciaki z Krainy Emocji” czy „zagrajMY”. Dzieci uczestniczyły również w działaniach ekologicznych, artystycznych i prozdrowotnych, konkursach, warsztatach, wycieczkach i spotkaniach edukacyjnych.

Jednak samodzielność rozwija się nie tylko podczas specjalnie zaplanowanych zajęć. Budujemy ją przede wszystkim w zwyczajnych sytuacjach: kiedy dziecko samo przygotowuje miejsce do działania i później je porządkuje, dokonuje wyboru, podejmuje zadanie, pomaga innym lub próbuje uzgodnić temat wspólnej zabawy.

Rolą dorosłego nie zawsze jest wtedy podanie gotowego rozwiązania. Czasem ważniejsze jest stworzenie dziecku warunków, aby mogło powiedzieć: „Spróbuję sam”, a później z satysfakcją: „Udało mi się!”.

Współczesne dzieci będą dorastały w świecie, którego nie potrafimy do końca przewidzieć. Dlatego obok wiedzy chcemy dać im coś, co pozostanie przydatne niezależnie od tego, jak zmieni się rzeczywistość: wiarę we własne możliwości, ciekawość, umiejętność podejmowania decyzji, gotowość do współpracy, odpowiedzialność i odwagę do działania.

Samodzielny przedszkolak to dziecko, które ma obok siebie wspierającego dorosłego, ale coraz częściej potrafi powiedzieć:

„Mam pomysł. Spróbuję. Potrafię.”

I właśnie takich małych, ale coraz bardziej samodzielnych i sprawczych ludzi chcemy wspierać w Samorządowym Przedszkolu nr 47.

Joanna Konieczna-Sierak, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18

fot. nauczycielki wychowania przedszkolnego w Przedszkolu nr 47

Budżet Obywatelski 2026 w Dzielnicy V Krowodrza

Znamy już listę projektów, które zostaną poddane pod głosowanie w tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Prezydent Krakowa zatwierdził wykaz projektów, spośród których mieszkańcy i mieszkańcy będą mogli wybrać te, które ich zdaniem warto zrealizować.

Łącznie pod głosowanie trafi 440 projektów, w tym 73 projekty ogólnomiejskie i 367 projektów dzielnicowych. Przypominamy, że autorzy projektów mogą je wycofać do 28 sierpnia 2026 r. Po tym terminie opublikowana zostanie ostateczna lista projektów, na które będzie można oddać głos. Głosowanie potrwa od 11 do 28 września 2026 r. (do godz. 23.59).

Serdecznie gratulujemy wszystkim osobom, które zgłosiły swoje projekty. Dziękujemy za pomysłowość, aktywność i chęć wspólnego zmieniania Krakowa. To właśnie dzięki Wam Budżet Obywatelski pozwala realizować inicjatywy, które odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności.

Już we wrześniu zdecydujemy wspólnie, które projekty zostaną zrealizowane!

Projekty dzielnicowe wybrane do realizacji:

1. Naprawmy alejki parkowe w Parku Kleparskim c.d.

- Numer projektu: BO.D5.1/26
- Szacunkowy koszt: 825 000,00 zł

Projekt zakłada remont/naprawę alejek parkowych w lokalizacjach umożliwiających wykonanie prac naprawczych bez konieczności usuwania istniejącej zieleni. Jest to kontynuacja remontu alejek rozpoczętego 2021 roku.

2. Powiększmy Młynówkę Królewską

- Numer projektu: BO.D5.2/26
- Szacunkowy koszt: 100 000 zł

Zazielenimy ul. Urzędniczą przy Parku Młynówka Królewska! Stworzymy zielone wejście do parku, które naturalnie połączy się z istniejącą zielenią, powiększając park.

3. Stwórzmy ogród leśny w Krowodrzy

- Numer projektu: BO.D5.4/26
- Szacunkowy koszt: 150 000 zł

Utworzenie wieloletniego, samoregulującego się ekosystemu roślinnego wzorowanego na naturalnym lesie, który powstanie przy ul. Urzędniczej – w pobliżu Młynówki Królewskiej. Ogród leśny będzie składał się z kilku warstw roślinności: drzew owocowych, krzewów, roślin zielnych, roślin okrywowych oraz roślin korzeniowych. Tak zaprojektowany system tworzy stabilne środowisko, które wspiera retencję wody, poprawia jakość gleby oraz zwiększa odporność na suszę. Ogród będzie pełnił również ważną funkcję edukacyjną, mieszkańcy będą mogli także korzystać ze ścieżki sensorycznej, która pozwoli doświadczyć różnych faktur, zapachów i mikrośrodków leśnych.

4. Krowodrza zrywa z betonem

- Numer projektu: BO.D5.7/26
- Szacunkowy koszt: 280 000 zł

Zadanie zakłada zerwanie płyt chodnikowych, poszerzenie okienek drzew, utworzenie zieleni, a gdzie to możliwe – po-

sadzenie drzew na terenie Krowodrzy. Zwiększenie terenów zielonych w centrum miasta przyczyni się do zwiększenia komfortu życia mieszkańców oraz pozwoli na chwile wytchnienia w czasie letnich upałów.

5. Zielone płuca Krowodrzy

- Numer projektu: BO.D5.8/26
- Szacunkowy koszt: 160 000 zł

Ponieważ zieleń chroni nas przed pyłem, smogiem i hałasem warto zadbać o miejskie drzewa, krzewy i podwórka, z których często korzystamy – rewitalizujemy zieleni.

6. Bilety dla seniorów na wydarzenia kulturalne

- Numer projektu: BO.D5.10/26
- Szacunkowy koszt: 25 000 zł

Projekt zakłada sfinansowanie biletów na wydarzenia kulturalne dla seniorów z Dzielnicy V Krowodrza. Zadanie obejmuje sfinansowanie biletów wstępu do krakowskich muzeów, kin, teatrów, filharmonii, opery i operetki, wystaw, festiwali itp.

7. Modernizacja placu zabaw w Parku Wincentego á Paulo

- Numer projektu: BO.D5.13/26
- Szacunkowy koszt: 630 000 zł

Chcemy wymienić wyeksploatowane urządzenia zabawowe. Plac zabaw w Parku Wincentego á Paulo był realizowany w latach 2005–2008. Obecnie znajdujące się tam urządzenia wymagają modernizacji.

8. Zieleń przy Królewskiej – kontynuacja!

- Numer projektu: BO.D5.14/26
- Szacunkowy koszt: 138 000 zł

Projekt zakłada dodatkowe nasadzenia przy ul. Królewskiej, na przestrzeni od ul. Józefitów do ul. Smoluchowskiego, w zieleńcach i przedogródkach budynków. Istniejąca stara zieleń powinna być pielęgnowana i dogoszczona gatunkami roślin, które podniosą estetykę i poprawią klimat dzielnicy.

9. Lato na Młynówce

- Numer projektu: BO.D5.16/26
- Szacunkowy koszt: 20 000 zł

Cykl międzypokoleniowych wydarzeń plenerowych – spacerów przyrodniczych, warsztatów malarskich oraz zajęć sportowych – zaplanowanych na lipiec i sierpień 2027 roku na terenie Młynówki Królewskiej. Inicjatywa ma umilić czas osobom pozostającym w mieście.

10. Przestrzeń Wspólna na Litewskiej

- Numer projektu: BO.D5.17/26
- Szacunkowy koszt: 180 000 zł

Projekt zakłada rewitalizację zniszczonego szkolnego placu i przemienienie go w przyjazną przestrzeń otwartą dla lokalnej społeczności.

11. Zielono na Litewskiej

- Numer projektu: BO.D5.19/26
- Szacunkowy koszt: 10 000 zł

Projekt zakłada przeprowadzenie pielęgnacji istniejącej zie-

leni oraz wykonanie nowych nasadzeń m.in. krzewów, bylin i kwiatów na ogólnodostępnym terenie przyległym do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 18 przy ul. Litewskiej.

12. Zielony Zaulek – park kieszonkowy przy Chocimskiej

- Numer projektu: BO.D5.20/26
- Szacunkowy koszt: 80 000 zł

Projekt zakłada przekształcenie zaniedbanego pasma zieleni w urokliwy park kieszonkowy, łączący estetykę z funkcjonalnością. Lepiej zagospodarowana zieleni pozwoli również na trwałe zasłonięcie nieestetycznych graffiti, z którymi zmagają się okolice.

13. Gimnastyka dla osób w każdym wieku i o różnej kondycji

- Numer projektu: BO.D5.22/26
- Szacunkowy koszt: 14 150 zł

Prowadzenie regularnych, otwartych zajęć gimnastycznych dwa razy w tygodniu dla wszystkich chętnych w różnym wieku i o różnym poziomie sprawności fizycznej, dla osób prowadzących siedzący tryb życia oraz tych, którzy unikają dużego wysiłku.

14. Krowodrza dla klimatu: bujnie się zieleni, woda pomaga ziemi

- Numer projektu: BO.D5.23/26
- Szacunkowy koszt: 128 000 zł

Zamiast brzydkich, schnących zieleńców powstaną naturalistyczne rabaty z rodzimych gatunków wraz z rabatą retencyjną zatrzymującą deszczówkę. Przestrzeń stanie się zieleńsza, chłodniejsza latem i przyjazna dla ludzi, ptaków i owadów – bez podlewania!

15. Uwolnić z więzów samotności i starości

- Numer projektu: BO.D5.24/26
- Szacunkowy koszt: 95 000 zł

W Dzielnicy V Krowodrza mieszka dużo osób starszych oraz samotnych, którzy stracili sens życia, co staje się przyczyną zamknięcia w czterech ścianach. Celem projektu jest otoczenie opieką i uwolnienie ich od pustki i samotności.

16. Zatrzymaj krwotok – uratuj życie! Warsztaty dla mieszkańców

- Numer projektu: BO.D5.25/26
- Szacunkowy koszt: 76 720 zł

Kilka minut może uratować życie. Projekt zakłada cykl warsztatów szkoleniowych z tamowania krwotoków dla mieszkańców dzielnicy. Uczestnicy przećwiczą ratowanie życia na realistycznych trenażerach. Łącznie przeszkolonych zostanie ok. 240 osób.

17. Przystanek: Nauka i Relaks

- Numer projektu: BO.D5.29/26
- Szacunkowy koszt: 145 000 zł

Stworzenie miejsca przy Szkole Podstawowej nr 12 (al. Kijowska 3), które pozwoli nauczycielom oraz uczniom i uczennicom przeprowadzać lekcje w plenerze na terenie zielonym zlokalizowanym wokół szkoły, a społeczności lokalnej posłużyć jako miejsce relaksu i odpoczynku.

18. Bezpieczna Krowodrza – zakup manekinów do nauki pomocy

- Numer projektu: BO.D5.30/26

- Szacunkowy koszt: 21 000 zł

Projekt zakłada zakup nowoczesnych manekinów szkoleniowych do nauki udzielania pierwszej pomocy, które będą wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych przez strażaków Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 3 przy ul. Zarzecze 106.

19. Metamorfoza stacji transformatorowej przy Kinie Mikro

- Numer projektu: BO.D5.36/26
- Szacunkowy koszt: 14 200 zł

Usunięcie graffiti i stworzenie estetycznego muralu na stacji transformatorowej naprzeciw Kina Mikro. Projekt będzie dopasowany do charakteru dzielnicy, będzie też zapobiegał ponownej dewastacji. Zastosowane rozwiązania plastyczne powinny cechować się stonowaną, ograniczoną kolorystyką.

20. Busz przy Buszka

- Numer projektu: BO.D5.38/26
- Szacunkowy koszt: 180 000 zł

Uporządkowanie zieleni przydrożnej wzdłuż fragmentów ulic Przybyszewskiego i Buszka poprzez nasadzenia drzew, krzewów i traw, utwardzenie przebiegu, a także stworzenie „rodzimego zakątka” na przyległej działce miejskiej.

Głosowanie w Budżecie Obywatelskim Miasta Krakowa jest jeszcze łatwiejsze. W tegorocznej edycji mieszkańcy i mieszkańcy mogą oddać swój głos nie tylko za pośrednictwem strony internetowej, ale również korzystając z aplikacji mKraków.

To wygodne rozwiązanie pozwala szybko przejść do serwisu głosowania bez konieczności wpisywania adresu strony w przeglądarce. Dzięki temu możesz zagłosować na wybrane projekty z poziomu swojego telefonu – w dowolnym miejscu i czasie.

W tym roku strona głosowania będzie dostępna również poprzez aplikację mKraków. Wystarczy wybrać kafelek „Obywatelski Kraków”, a następnie „Budżet Obywatelski”, aby przejść do serwisu budzet.krakow.pl i oddać głos.

Budżet Obywatelski to realny wpływ mieszkanki i mieszkańca na rozwój Krakowa. Każdy głos ma znaczenie i pomaga zdecydować, które pomysły zostaną zrealizowane w kolejnych latach.

Wybierz projekty, które są ważne dla Ciebie i Twojej okolicy, i zagłosuj w najwygodniejszy dla siebie sposób.

Ocalić od zapomnienia

Kina Dzielnicy V

W poprzednich artykułach z cyklu „Ocalić od zapomnienia” przypominaliśmy historię krowoderskich szkół. Z tego, co wiemy, teksty spotkały się z bardzo życzliwym odbiorem, zwłaszcza wśród absolwentów placówek z Dzielnicy V Krowodrza.

W tym numerze chcemy przywołać dzieje kin naszej dzielnicy, z których do dziś przetrwało tylko jedno. Z pewnością starsi krowodrzanie wspominają je z dużym sentymentem.

W małym kinie

Nikt już nie gra dzisiaj na pianinie

Nie ma już seansów w małym kinie

(fragment piosenki Mieczysława Fogga)

Poruszając ten temat, należy krótko przedstawić początki X muzy w Krakowie. Otóż pierwszy pokaz kinematografu w Polsce odbył się 14 listopada 1896 roku w Teatrze Miejskim w Krakowie przy ul. św. Ducha. Wyświetlono filmy z wytwórni braci Lumière, uznawanych za ojców kina. Następne pokazy odbyły się rok później w sali recepcyjnej hotelu Kleina przy ul. Gertrudy.

Do kolejnych pokazów wykorzystywano zarówno sale teatralne, np. salę Teatru Ludowego przy ul. Rajskiej czy salę Sokoła w Podgórzu, jak i przystosowane pomieszczenia, np. Teatr Letni w Parku Krakowskim, w którym przed II wojną światową odbywały się pokazy filmowe.

Tak więc **Teatr Letni w Parku Krakowskim** można uznać za pierwsze kino naszej dzielnicy. A potem?

Kino Maskotka

Idąc ul. Lea w kierunku ul. Kronikarza Galla mijamy sklep „Carrefour”, a potem straganik słynący z bardzo niskich cen. Robi tu zakupy wielu okolicznych mieszkańców. A na pewno niewielu zdaje sobie sprawę, że tam, gdzie stoi teraz budka, były schody prowadzące na pierwsze piętro budynku, schody prowadzące do kina Maskotka.

W 1926 roku utworzono tu kino „Charitas” przy ul. Lea 55, które po wojnie przemianowano na kino Maskotka. Adres zmienił się na ul. Dzierżyńskiego, gdyż tak w czasach PRL-u nazywała się ul. Lea. Kino zlikwidowano na początku lat osiemdziesiątych XX wieku. Obecnie mieści się tam Dom Parafialny Księża Misjonarzy.

Kino Maskotka nie należało do kin z tzw. wyższej półki. Sala była nieduża – licząca 132 miejsca, fotele skrzypiące, drewniane, niewielki ekran i słabe nagłośnienie. Jednak dla wielu krowodrzan kojarzy się ono z pierwszym seansem kinowym. W niedzielę (wówczas soboty były dniami pracującymi) dzieci chodziły tam na poranki. Wyświetlano tam np. „Bolka i Lolka”, „Misia Coralgola”, „Pippi” i mnóstwo innych wspaniałych bajek i filmów dla dzieci. Dorośli również mogli zawsze znaleźć coś dla siebie, ale kasowe filmy wyświetlane tu były z pewnym opóźnieniem. Z dystrybucji trafiały najpierw do bardziej prestiżowych kin, np. Kijowa.

Budynek przy ul. Lea 55, w którym działało kino Maskotka, fot. Mariusz Bembenek

W czasach PRL-u, o czym wiele młodych osób nie wie, każdy film był dozwolony od pewnego wieku. Tak więc były filmy bez ograniczenia wieku, głównie dla dzieci, oraz np. od lat 16 i 18. Młodzieży panie bileterki wówczas zawsze sprawdzały legitymację lub dowód. Ja sama niejednemu raz byłam zła, gdy zostałam odprawiona z kwitkiem. Na słynne „Love story” miałam trzy podejścia i niestety nie obejrzałam go w Maskotce, ponieważ nie miałam ukończonych 16 lat.

Innym problemem – szczególnie w dużych kinach – był zakup biletów. Na kinowe przeboje bilety rozchodziły się natychmiast. Kolejki ustawiały się na długo przed otwarciem kasy. Na dodatek bilety były wykupywane przez tzw. koników, którzy już pod kinem odsprzedawali je w cenie dwukrotnie lub trzykrotnie wyższej. Ale ileż to razy każdy z nas u nich kupował, aby móc obejrzeć najnowszy film. Maskotka takich problemów raczej nie miała, ponieważ hity najpierw grali w Kijowie, Wolności, Uciesze czy Wandzie.

Kino Wolność

Zostało zbudowane w 1937 roku. Przed II wojną światową działało tu kino Ligi Obrony Przeciwpowietrznej i Przeciwgazowej o popularnym skrócie LOPP. Hitlerowcy w czasie okupacji zmienili jego nazwę na „Theater der SS und Polizei”. Po 1945 roku rozpoczęło tam działalność kino Wolność, najpierw przy ówczesnym placu Wolności (niektórzy podają też adres ul. 18 Stycznia 1), dzisiejszy plac Inwalidów (lub Wybickiego 1). Zlikwidowane zostało w 1994 roku. Potem był tam nocny klub disco, a obecnie mieści się tam Fitness Club i sklep „Carrefour”.

Było to duże kino, z wygodnymi fotelami wyściełanymi czerwonym welurem. Dla wielu widzów stanowiło to wówczas delikatny powiew luksusu. Miało też ładny hol, w którym

na ścianach wisiały plakaty filmowe. Bilety tu były droższe niż w Maskotce i oczywiście trudniej dostępne. Wiele osób wspomina to kino z sentymentem i mimo że już tyle lat nie istnieje, starsi krowodrzanie dalej to miejsce kojarzą z kinem Wolność.

Kino „Mikro”

Funkcjonowało przy ówczesnej ul. Dzierżyńskiego (obecnie Lea) już w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku, pełniąc rolę kina milicyjnego. W tamtym czasie filmy oglądał tu między innymi młody Roman Polański. W kinie na pokazach swoich filmów gościli również Andrzej Wajda, Malcolm McDowell, Kazimierz Kutz i Jerzy Hoffman.

7 kwietnia 1984 roku swoją działalność rozpoczął Klub Sztuki Filmowej „Mikro and Mikroffala”. W kinie zaczęły regularnie odbywać się wydarzenia filmowe: konkursy, przeglądy, festiwale, a także inne imprezy kulturalne. Od 2009 do 2011 roku działał tu dyskusyjny klub filmowy DKF Mikro – Odeon. Od 1992 roku kinem kieruje pani Iwona Nowak.

Kino jest małe, ma 123 miejsca. Dawniej siedzenia były drewniane, potem wymieniono je na bardzo wygodne, wyściełane. Zainwestowano też w ekran, projektor cyfrowy i bardzo dobre nagłośnienie. Nie zmienił się jednak klimat. Po wejściu do przyciemnionego holu, w którym stoi pianino, a na ścianach wiszą kilkudziesięcioletnie afisze filmowe, przenosimy się nieco w dawne czasy. To ostatnie istniejące kino w Krowodrzy nie ma nic wspólnego z wszechobecnymi multipleksami. Jest tu unikalny nastrój, nie ma nachalnych reklam, nie czuć zapachu popcornu. Do Mikro nadal bardzo chętnie przychodzą krowodrzanie, dzieci z okolicznych szkół, studenci oraz emeryci.

Jest to niesamowite, że to kino ocalało i trzyma się dobrze. Po innych małych krakowskich kinach, takich jak Apollo i Wrzos, nie ma już śladu i niewielu już o nich pamięta.

Sala Centrum Kultury Rotunda podczas Przeglądu Kabaretów PAKA, wiosna 2002 r. Tutaj odbywały się także projekcje filmowe, m.in. w ramach festiwalu Etiuda&Anima, fot. Paweł Mazur

Krowoderskie kina były kiedyś miejscami kultowymi, a dziś pozostały jedynie we wspomnieniach starszych mieszkańców naszej dzielnicy. Dlaczego nie udało ich się ocalić? Główną przyczyną były czynsze, które rosły niewspółmiernie do liczby sprzedanych biletów. Swoje zrobiły również zmiany technologiczne. Przestano produkować filmy na szpulach, na taśmach celuloidowych, a większość projektorów w krakowskich kinach była właśnie szpulowa. Ich wymiana była bardzo kosztowna. Dodatkową konkurencją stały się wypożyczalnie kaset wideo, które szybko zdobyły popularność.

Mamy nadzieję, że ten artykuł dla wielu czytelników będzie wspomnieniem dzieciństwa i młodości, pierwszego obejrzanego filmu w kinie, randki z dziewczyną.

Iwona Piróg – krowodrzanka od urodzenia

we współpracy z **Tomaszem Friedigerem** – krowodrzanie od urodzenia, radnym Dzielnicy V Krowodrzy

Spotkanie z cyklu „Porozmawiajmy o Krowodrzy” w kinie Mikro, grudzień 2024 r., fot. Katarzyna Bielec // www.bielec.art.pl

Kino Rotunda

O nim również chyba mało kto pamięta. Kino mieściło się przy ul. Oleandry 1 i działało w latach 1971–2016. Chodzili tam przede wszystkim studenci. Przyczyną zamknięcia obiektu był zły stan techniczny budynku, należącego do Uniwersytetu Jagiellońskiego, oraz wypowiedzenie umowy najmu Stowarzyszeniu Rotunda. Funkcjonował tu także działający od 1971 roku, wciąż istniejący DKF Rotunda. Obecnie działa on w sali audiowizualnej Akademii Sztuk Pięknych przy placu Matejki 13.

KINO	
APOLLO: „Spotkanie” (ang. 15 l.) — 15.45, 18, 20.15, KIJÓW: „Szczęki” (USA 15 l.) — 15.30, 18, 20.30, KULTURA: „Joe Kidd” (USA 15 l.) — 10, 12, 14, 16, „Derwisz i śmierć” (Jug. 15 l.) — 18, 20.15, MIKRO: „Mściciel: (USA 18 l.) — 16, 18, 20, MŁODA GWARDIA: „Piosenka za koronę” (CSRS b.o.) — 14.45, 17, 19.15, MASKOTKA: „Mania wielkości” (fr. b.o.) — 11, 13, 15.30, 17.30, 19.30, PASAŻ: „Przygody Bolka i Lolka” — 10, 11, 15, 16, 17, „Nie ma mocnych” (pol. b.o.) — 12, „No i co doktoru?” (USA b.o.) — 18, 20, 22, PODWAWELSKIE: „Charley Varrick” (USA 18 l.) — 16, 18, PUCHATEK: „Coralgol na festiwalu” — 10, 11, 12, 13, 15, 16, „Klan Sycylijszyków” (USA 15 l.) — 17, SFINKS: „Mr Majestyk” (USA 15 l.) — 16, 18, 20, SZTUKA: „Dzień Iluzjonu” — cykl „Płaszcz i szpada” — 10.15, 12.30, 15.45, 18, 20.15, ŚWIT: „Stracenci” (USA 18 l.) — 15.45, 18, 20.15, Mała sala: „Noc amerykańska” (fr. 15 l.) — 15, 17.15, 19.30, ŚWIATOWID: „Morderstwo w Orient-Expressie” (ang. 13 l.) — 15.30, 18, 20.15, Mała sala: „Wąż” (USA 15 l.) — 15, 17, 19, TĘCZA: „Synowie szaryfa” (USA 12 l.) — 17, 19, UCIECHA: „Nie ma sprawy” (fr. 15 l.) — 10, 12.15, 15.45, 18, 20.15, „Trzęsienie ziemi” (USA 15 l.) — 22.15, UGOREK: niecz., WANDA: „Drapieżca” (fr. 15 l.) — 10, 12, „Patt Garrett i Billy Kid” (USA 18 l.) — 15.45, 18, 20.15, WARSZAWA: „Powrót tajemniczego blondyna” (fr. 12 l.) — 16, 18, 20, WOLNOŚĆ: „Z podniesionym czołem” (USA 15 l.) — 15.45, 18, 20.15, „Cztery muzykieterowie” (ang. pan. b.o.) — 22.15, WRZOS: „Zorro” (fr.-wł. b.o.) — 15.45, 18, 20.15, WISŁA: „Haiti — wyspa przekięta” (USA 15 l.) — 11, 15.30, „Jak zdobyć prawo jazdy” (fr. 15 l.) — 18, 20.	

Repertuar
krakowskich kin
z 21 sierpnia 1976 r.

Jubileusz 35-lecia Dzielnic Miasta Krakowa